

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OKRES III

Sprawozdanie Stenograficzne

z 39 posiedzenia w dniu 18 marca 1932 r.

Wystąpienie Marszałka Senatu w sprawie podsumowania pracy Senatu w sesji 1931/32

Marszałek Władysław Raczkiewicz¹

[...]

Wysoka Izbo!²

Zakończyliśmy pracę nie tylko nad budżetem, ale i nad szeregiem projektów ustaw, przekazanych Senatowi w ciągu sesji bieżącej. Niech mi przeto wolno będzie poświęcić słów parę tej intensywnej i tak owocnej w skutkach pracy Wysokiej Izby w okresie kończącego się roku budżetowego.

Sesja rozpoczęta została w dniu 1 października roku zeszłego, trwała przez cały październik i początek listopada, zarządzeniem bowiem P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 9 listopada r. z., została odroczone na dni 30. Dalszy ciąg prac parlamentu rozpoczął się z dniem 9 grudnia roku zeszłego i trwał do dnia dzisiejszego.

W okresie tych 4 i pół miesięcy Senat odbył znaczną ilość, 21 posiedzeń plenarnych. Jest to największa ilość posiedzeń, jaką dotychczas Senat odbył podczas trwania poprzednich sesyj zwyczajnych, począwszy od zmiany Konstytucji w 1926 r. Również pod względem wydajności pracy

¹ senator z list BBWR i marszałek Senatu III kadencji (1930–1935)

² zachowano pisownię oryginalną

ustawodawczej sesja obecna stoi na pierwszym miejscu z pośród sesyj lat ubiegłych.

Senat rozpatrzył 192 projekty ustaw, z pośród nich 161 w brzmieniu przyjętem przez Sejm, zaś do 31 projektów wniósł poprawki. Przytem zgłoszono i przyjęto szereg rezolucyj.

W ciągu sesji obecnej komisje senackie odbyły ogółem 70 posiedzeń i rozpatrzyły powyższe 192 projekty ustaw, w tem: Komisja Skarbowo-Budżetowa 71 projektów ustaw, Komisja Gospodarstwa Społecznego – 44, Komisja Spraw Zagranicznych – 28, Komisja Spraw Wojskowych – 17, Komisja Prawnicza – 18, Komisja Administracyjna i Samorządowa – 7, Komisja Oświaty i Kultury – 6, Komisja Konstytucyjna – 1.

Jaki widać z tego zestawienia, punkt ciężkości prac znajdował się w obecnej sesji w Komisji Skarbowo-Budżetowej. Rozpatrzenie i opracowanie budżetu jest główną zasługą tej komisji, co już w swoim czasie po uchwaleniu budżetu podkreśliłem i co uznaję za konieczne podnieść i obecnie, specjalnie dziękując członkom Komisji Skarbowo-Budżetowej i jej przewodniczącemu.

Preliminarz budżetowy na r. 1932/33 wraz z ustawą skarbową po rozpatrzeniu w Komisji Skarbowo-Budżetowej i 6-dniowych rozprawach Senatu na plenum przy udziale przedstawicieli Rządu został przyjęty z nieznacznymi zmianami.

Zaznaczyć należy, iż część budżetu, poświęcona obronie narodowej, a więc budżet Ministerstwa Spraw Wojskowych, przyjął Senat bez rozprawy i zmian.

Między rozpatrzonymi przez Izbę Senatorską ustawami poważną liczbę stanowią ustawy, dotyczące spraw finansowych i gospodarczych.

Ciężka sytuacja gospodarcza w związku z głębokim kryzysem ekonomicznym, który można nazwać światowym, zniewolili Rząd i Izby Ustawodawcze do zwrócenia czujnej uwagi na objawy tego kryzysu na terenie naszego Państwa. Rząd Rzeczypospolitej w zapobiegliwym czuwaniu, ażeby życie gospodarcze Państwa wyszło możliwie bez cięższych wstrząsów, dążył do utrzymania w całej rozciągłości zasady realności budżetu Państwa. W tym celu Rząd przedłożył długi szereg projektów ustaw, z których jedne miały na celu uzyskanie dalszych świadczeń pieniężnych oraz ściśle oszczędnościowych ustaw, – inne dążyły do wydatnego ulżenia tym warstwom ludności, którym przeciągający się kryzys szczególnie dał się we znaki i t. p. Tutaj należy zaliczyć też ustawy, dotyczące walki z bezrobociem.

Cały ten dział ustaw obejmuje zmiany niektórych postanowień ustawodawstwa podatkowego. Wspomnę tylko ustawy:

o kryzysowym dodatku do państwowego podatku dochodowego,

nowela do państwowego podatku dochodowego,

o uiszczeniu niektórych zaległych podatków w naturze,

nowela do podatku przemysłowego,

nowela do ustawy emerytalnej,

ustawy, regulujące uposażenie pracowników państwowych i komunalnych. Z innych ustaw

wymienić należy ustawy, dotyczące zmiany statutu Banku Polskiego, o monopolach państwowych, o funduszu obrotowym Reformy Rolnej, ustawę, ustalającą jednolite przepisy dla całej Rzeczypospolitej o zgromadzeniach, – dwie nad wyraz ważne ustawy, dotyczące ustroju szkolnictwa na całym obszarze Rzeczypospolitej, regulujące tę dziedzinę: o ustroju szkolnictwa, o prywatnych szkołach, oraz zakładach naukowych i wychowawczych. Wreszcie ustawa o pełnomocnictwach dla P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Nadto Senat uchwalił cały szereg ustaw, dotyczących obrony Państwa oraz liczne ustawy ratyfikacyjne. Wszystkie nadesłane z Sejmu projekty ustaw zostały przez Senat rozpatrzone i całkowicie załatwione. Nie pozostają zatem żadne zaległości.

Fakt ten jest dowodem tego wielkiego nakładu pracy Wysokiej Izby i poczucia w tej pracy odpowiedzialności. Stało się to też możliwem dzięki wyjątkowemu szarmonizowaniu i koordynacji pracy między Izbą Poselską a Izbą Senatorską oraz ścisłej współpracy obu Izb z rządem Rzeczypospolitej.

Muszę tu podnieść niezmiernie ważny moment, iż we wszystkich tych pracach tak w komisjach, jak i na plenum poziom ich był wysoki. Wysoki ten poziom cechował obrady w naszej Izbie, nie tylko pod względem treści, a więc merytorycznym, lecz i co do formy zewnętrznej wymiany myśli. To też z całą przyjemnością stwierdzam, iż pomimo mej bezwzględnej dążności do ścisłego przestrzegania porządku obrad w Wysokiej Izbie, zastosowałem b. nieznaczłą ilość kar dyscyplinarnych.

W czasie sesji nie zgłoszono żadnych wniosków senatorskich, zaś interpelacji tylko 10.

Raz jedyny powołałem Sąd Marszałkowski dla załatwienia sprawy honorowej, wynikłej pomiędzy członkami Wysokiej Izby.

Wobec kończącego się roku budżetowego, pragnę zaznaczyć również, iż budżet tegoroczny Senatu niezależnie od oszczędności, spowodowanych obniżeniem djeł senatorskich i uposażeń personelu urzędniczego biura, doznał naskutek moich zarządzeń daleko idącej kompresji w wydatkach, specjalnie zaś w wydatkach rzeczowo - administracyjnych i reprezentacyjnych. Ogólne oszczędności w tych działach za okres budżetowy 1931/32 wynoszą 27% sum preliminowanych. *(Oklaski.)*

W końcu muszę oświadczyć, iż zgodnie z przyjętą zasadą pełnienia urzędu Marszałka, po zamknięciu sesji udam się do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, aby szczegółowo przebieg i wyniki pracy Wysokiej Izby Senatorskiej przedstawić.

Wobec zbliżających się Świąt Wielkanocnych, składam Panom Senatorom życzenia świąteczne. *(Liczne glosy: Nawzajem!)*

Zamykam posiedzenie. *(Huczne oklaski.)*